

Polonya

Kuzeyde Baltık Denizi ve Litvanya, batıda Almanya, Rusya Federasyonu, doğuda Beyaz Rusya ve Ukrayna, güneyde Çek ve Slovak Cumhuriyetleri ile komşu olan Polonya, 38 milyon nüfusa sahip. Polonya nüfusunun neredeyse tamamı Lehlerden oluşuyor. Ülkenin resmi dili Lehçe.

9 ve 10. yüzyıllarda kurulan Polonya Devleti, Polonyalılar dahil birçok batılı Slav toplumundan oluşuyor. Bu dönemde ülkede Hıristiyanlık yayılmış ve daha sonra Slavların kültürel gelenekleri hakim olmuş. Nüfusun büyük çoğunluğunu Polonyalılar oluşturuyor. Ülkede azınlık olarak Beyaz Ruslar, Ukraynalılar, Yahudi ve Slovaklar yaşıyor.

Osmanlı döneminde adı Lehistan olan ülke, 1795 yılında Almanya, Rusya ve Avusturya'nın ülkeyi kendi aralarında paylaşması ile tarih sahnesinden silindi. 1. Dünya Savaşı bitiminde ise Osmanlı

Devleti Lehistan'ın varlığını destekledi. Polonya Devleti ve halkı Osmanlı'nın bu jestini hala unutmamış değil. 1917 yılında bağımsızlığını kazanan ülke, 1939 yılında yeniden Alman işgaline uğradı. Ülkedeki Alman vatandaşları Almanya'nın 2. Dünya Savaşı'nda yenik düşmesinden sonra 1945'de ülkeden

çıkarıldı. 1952'de Sovyetlerin peyki haline geldi. 1956-1970' te Sovyetler'e karşı ülkede direnişler başladı ve 1970'li yıllarda Çdansk'ta Leck Walesa önderliğinde grevler oldu.

1989 yılında serbest piyasa ekonomisine geçiş başlatılan ülkede serbest seçimler yapılmaya başlandı. Polonya, 90'lı yılların sonlarında Batı ile entegrasyona girerek 1999'da NATO'nun Barış Programı'na üye oldu.

Ülkede karasal iklim hüküm sü-

rüyor. Yazlar sıcak, kışlar soğuk ve karlı geçiyor. Kar örtüsü 3-4 ay yerde kalıyor. Yağış miktarı kuzeyden güneye doğru yükseltinin artışına paralel olarak artıyor. Yağışın çoğu yaz mevsiminde düşüyor. Ülkenin büyük bölümünde sarıçamların yer aldığı boreal ormanlar, güneyindeki alçak sahalarda kayın, karaağaç ile melez ve sarıçamlardan oluşan karışık ormanlar yaygın. Güneydeki Südetlerin kuzey yamaçlarında dağ çamı, Köknar ve sarıçam ormanları yer alıyor.

Dümdüz bir ülke Polonya, sadece aşağıda, sınırlarda dağlar var, bütün ülke sanki tek bir şehir gibi, yerleşim hiç bitmiyor. Büyük, son derece estetik olan güzel evler her tarafa yayılmış durumda. Özellikle ilkbahar-yaz geldi mi, bütün evlerin pencereleri, balkonları, bahçeleri çok güzel çiçeklendiriliyor.

Ülkenin en büyük şehirleri Varşova ve Krakow. Bu ülkeye turist olarak gelerseniz mutlaka Varşova, Krakow, Kazimierz Dolny, Çdansk, Torun, Poznan ve Bingöller Bölgesi olarak da adlandırılan Büyük Mazuri Çölleri'ni ziyaret etmelisiniz. En iyi mevsim haziran-eylül arası ama eğer sonbaharın renklerini seviyorsanız ekimde de her taraf muhteşem oluyor.

Polonya genellikle ilk akla gelen tatil noktası olmasa da, Varşova ve Krakow'u kapsayan bir seyahat hem kültürel hem de dinlendirici bir gezi hayal edenler için hiç de fena sayılmayacak bir tatil seçeneği.

Varşova Polonya'nın başkenti. Burada görülmeye değer pek çok mekan var. Lazienki Parkı bunlardan biri. Eski Kral Stanislaw'ın yazlık evi olan bu park kocaman bir alana yayılmış. İçerisinde gezilecek çok yer var. Çüzel bir

yürüyüşle keyifle dolaşılacak bir yer. Yanınıza fındık, fıstık, ekmek gibi bir şeyler alırsanız park içinde yürürken, hem sincapları hem de küçük gölde yüzen ördekleri besleyerek hoşça vakit geçirebilirsiniz. Çocuklar için küçük bir çocuk parkı da var. Yine parkın içerisinde restoran ve kafeler de mevcut. Varşova parklar bakımından çok zengin bir şehir. Hemen hemen her yerde karşınıza bir park çıkıyor. Parklar bakımlı ve bazılarında çocuklar için büyük oyun alanları da var. Dümdüz olduğu için de çocuklarla kolaylıkla yürüyerek dolaşılacak bir şehir. Hatta daha küçük bebeğiniz bile varsa pusetle rahat rahat dolaşılabilir.

Romantik dönemin en ünlü kompozitörlerinden Fryderyk Chopin'in dev-asa heykeli ve arzu edildiği takdirde ekstra ziyaret edebileceğiniz Su Üstü Krallar Sarayı da bu park içinde yer alıyor. Kral Yolu'nu takip ederek Varşova'nın en ünlü caddesi Nowy Swiat'a ulaşabilirsiniz. Ayrıca bu şehre geldiyseniz Varşova'nın simgesi Bilim ve Kültür Sarayı'nı, Mikolaj Kopernik'in heykelini mutlaka görmelisiniz.

II.Dünya Savaşı sırasında Polonya'nın Varşova, Çdansk gibi şehirleri tamamen yerle bir olmuş ama savaştan sonra bakkallara bile kumbara koyarak, kendi aralarında para toplayıp, bütün bu yıkılan şehirleri eskisinin aynısı olarak yeniden inşa etmişler. Savaş sonrası Varşova şehrinin

yüzde 90'ı yıkılmış. Dolayısıyla, Eski Şehir diye adlandırılan şehrin o zamanki merkezi de bundan nasibini almış. Bugün Eski Şehir diye görülen yer aslında eskisine sadık kalarak sonradan tekrar inşa

edilmiş olan bir Eski Şehir. Bunun böyle olduğunu bilmeden anlamak mümkün değil elbette. Meydan çok renkli, etrafta kafelerin olduğu, resimlerin sergilendiği, küçük dükkanların bulunduğu çok sevimli bir yer.

Varşova'dayken çocuklar biraz oyun oynasın dersiniz Sadyba Best Mall'da gidip onları Hokus Pokus'a götürebilirsiniz. Hokus Pokus büyük bir oyun alanı, içinde top havuzu, tırmanma duvarları, kaydıraklar var.

Varşova'nın ve Krakow'nun tarihi meydanlarının tadını çıkarabilmek için seyahatinizi bahar ya da yaz aylarında yapın. Bu tarihlerde çok daha keyifli vakit geçirirsiniz. Çünkü Polonya kışın çok soğuk bir ülke.

Krakow Polonya'nın eski başkenti. Küçük ve bozulmadan kalmış bir şehir. Özellikle şehrin meydanındaki kafelerde oturmak çok keyifli. Meydan her an hareketli. Dans gösterileri yapanlar, müzik çalanlar meydanı canlı tutuyor.

Polonya'ya tam beş yüzyıl başkentlik yapmış olan şehir, Alman saldırılarına maruz kalmadığı için tarihi dokusunu aynen muhafaza ediyor. Katedraller, saraylarla süslü Krakow gerçek Polonya'yı görmek isteyenlerin mutlaka uğraması gereken bir şehir. Krakow'da tıpkı ülkemizde olduğu gibi küçük simit büfeleri göze çarpıyor. Simitler, tatları farklı da olsa görünüşü itibariyle bizim simitlere benziyorlar. Krakow'da ayrıca, başka bir Polonya şehrinde örneği olmayan ilginç bir ev de dikkati çekiyor. Burası minareli ev. Osmanlı-İslam kültüründen oldukça etkilenen ve geçmişte Katolik olan bir Polonyalı'nın Krakow'a kazandırdığı önemli İslam

motiflerinden biri. Bu evi sonradan Müslüman olan ve Osmanlı ordusu içinde vazife yapan Teodor Rayski isimli bir Polonyalı yaptırmış. Ayna daha sonra Krakow yakınlarında bulunan dünyanın en eski tuz madenine giriyor. 9 yüzyıllık devasa madende tam 40 tane kilise var. Buradaki kiliselerde düğünler, dini merasimler bile yapılıyor. Aynı zamanda turizme hizmet eden bu madene her yıl bir milyon ziyaretçi geliyor.

Yiyecekler de çok çeşitli bu ülkede. Farklı alternatifler sofralarınızı süslemeyi bekliyor. Bizim mantımıza benzeyen "pierogi" oldukça meşhur. Patateslisi, lahanalısı, vb. çok değişik iç malzemesiyle yapılıyor. Polonyalılar çok iyi kaz ve ördek pişiriyorlar ama en güzeli kek ve pastaları. Yiyeceklerde tuz ve şeker yan yana sunuluyor. Örneğin, çok muhteşem kaz pişiriyorlar, ama yanında reçel-marmelat benzeri bir tatlı meyveli sos oluyor.

Yurt dışına çıkıp da bir şeyler almadan dönmek olmaz tabii. Bir kere yağlı boya resim gibi şeylere meraklı iseniz, Kazimierz Dolny'deki galerileri kaçırmayın, resim konusunda çok iyiler. Onun dışında amber takı tasarımları gerçekten güzel ve buraya özgü. Çüneybatı kısmına giderseniz oradan da seramik, cam ya da porselen alabilirsiniz. Fırında da kul-

lanılabilen, buraya özgü renkler ve desenlerle boyanmış çok güzel seramik kaplar var burada. Böylece her yemek yediğinizde Polonya'daki anılarınızı anımsayabilirsiniz. □

